

Nieuwsbrief 2024/02

Van de Voorzitter (1)

Het lijkt er toch echt op dat het voorjaar gaat komen. De uitdrukking: na alle regen komt zonneschijn is nu toch wel echt op z'n plaats en die zonneschijn is heel

gewenst! Als je onze fraaie opgeknapte tuin ziet, staan veel knoppen te springen om open te mogen gaan. Naast het tuinenonderhoud door Hoveniersbedrijf Oltmans zijn onze eigen klusjesmannen aan de slag gegaan met de parketvloer die er weer als nieuw uit ziet en als het ware onze leden en bezoekers glimmend van trots ontvangt.

Gelukkig hebben we tijdens de afgelopen regentijd veel mooie bijeenkomsten gehad. De Algemene Ledenvergadering was, zoals het hoort, zeer informatief en leidde na afloop nog tot een gezellige nazit. De best wel pittige quiz over het Rijswijk van vroeger,

verzorgd door Hans van Rossum namens de Historische Vereniging Rijswijk (HVR), werd druk bezocht en dat biedt echt perspectief om meer van dit soort bijeenkomsten te organiseren. Overigens, zelfs geboren en getogen Rijswijkers moesten soms op de lastige vragen van Hans van Rossum het antwoord schuldig blijven.

Historische quiz over Rijswijk

Sociëteit Amicitia heeft Hans van Rossum, voorzitter van de Historische Vereniging Rijswijk, gevraagd om zondagmiddag 17 maart de historische quiz over 'Rijswijk heden en verleden' te presenteren. Aankomst 14.00 uur, inloop 13.30 uur aan de Oranjestraat 39. Entree is gratis, drankjes zijn voor eigen rekening. Graag drankjes betalen met de PIN pas. Opgeven kan via info@amicitia-rijswijk.nl.

DOOR: ROBERT HEUDEMANN

In 1898 werd Sociëteit Amicitia door een dozijn Rijswijkse notabelen opgericht. Op dit moment is bridge de hoofdvorm van Amicitia met ongeveer 175 leden en zeven bridgeclubs. De sfeer van de clubs is gemoeidelijk. Gezelligheid is belangrijk, maar er wordt wel degelijk serieus gebruid.

Boeiend verleden

De laatste jaren heeft Rijswijk veel nieuwe bewoners verwelkomd. Rijswijk is een moderne plaats met veel groene gebieden. Maar daarnaast ook een plaats met veel eeuwenoude geschiedenis. De oude kern van Rijswijk is daar het levende bewijs van. Maar ook andere delen van Rijswijk hebben vaak een historisch zeer boeiend verleden. Veel nieuwe bewoners vinden de combinatie van modern Rijswijk

en Oud Rijswijk erg aantrekkelijk. Amicitia zet de bridge tafeltjes aan de kant en gaat een interessante en leerzame quiz organiseren.

Leuke middag

Hans van Rossum speelde al lang met het idee van een Historische Quiz. Hij is opgegroeid in Oud Rijswijk, was wethouder in Rijswijk en is al lang actief in de Historische Vereniging. Uniek is ook dat de vereniging elk jaar een jaarboek uitgeeft, waarin veel onderwerpen aan de orde komen. Voor de Quiz heeft hij 100 vragen gemaakt, verdeeld over een algemeen deel en een deel waar diverse wijken aan de orde komen. Het is weliswaar in de vorm van een quiz, maar deelnemen is belangrijker dan winnen. In een middag passeren zoveel bekende als onbekende weetjes de revue dat het alleen daarom al

de moeite is erbij te zijn. En, Hans kennende, komen veel bijzondere verhalen en boeiende anekdotes aan de orde. En die maken de middag leuk.

Zonder speelkaarten

Hans neemt je mee in de recente en minder recente historie van Rijswijk en omgeving. De vragen en antwoorden vertellen wat over tal van aspecten van de samenleving en laten je straks met andere ogen om je heen kijken. En wie voor de punten gaat zijn er voor top-scorders wat leuke prijzen met een historisch karakter te winnen. In de pauze en na afloop is er gelegenheid om gezellig na te praten. Test je kennis en geheugen op deze eerste zondagmiddag activiteit zonder speelkaarten!

Kijk voor meer informatie op www.amicitia-rijswijk.nl of www.historischeverenigingrijswijk.nl.

Amicitia: plaats van handeling voor de historische quiz over Rijswijk.
(FOTO: ARCHIEFOTO)

Van de Voorzitter (2)

Ook de Paasdrive was een succes. Met uiteraard een winnend koppel! Naast de paasdrives bij de verschillende bridgeclubs met fraaie 'paastafels', zoals hiernaast van Op Hoop Van Zegen, was er namelijk deze jaargang ook veel belangstelling voor een gezamenlijke Paasdrive op zondag 24 maart. Liefst achttien bridgeparen namen deel en voor het Indisch buffet na afloop meldden zich 33 fijnproevers. We gaan in het bestuur bespreken of we in de winter meerdere zondagmiddagen – met vrije inloop – kunnen bridgen. Best een fijne manier om de kou, regen en vorst te trotseren.

De nieuwe cursus, opgezet door Henk Kuenen en Paul Koeslag, om vele bridgeregels weer eens goed op te halen, werd druk bezocht. En dan stond er op de agenda ook nog een bijeenkomst van het bestuur met de bridgeleiders en daar werd veel uitgewisseld en meegedacht. Tussen de bedrijven door wist Sociëteit Amicitia zich ook nog in de lokale media (o.a. Rijswijks Nieuwsblad, buurtmagazine Leeuwendeel) ruimschoots te profileren.

De blik is nu weer op de toekomst gericht. De Zomeravondbridge, de Tuinenbridge en het Bridgeweekend staan voor de deur en vragen natuurlijk om de nodige voorbereidingen. Kijk even op de Kalender elders in deze Nieuwsbrief. 'Never a dull moment bij Amicitia'. Geniet (hopelijk) van de zon, van elkaar en natuurlijk van het bridgen. Ik ga in ieder geval ons sloepje weer klaar maken voor mooie tochten.

Vriendelijke groeten,
Jacqueline Jurna-Collignon

Een snelle Algemene Ledenvergadering

Zaterdag 9 maart stond voor Sociëteit Amicitia in het teken van de Algemene Ledenvergadering. Althans, pakweg 30 leden (op een totaal van 175 leden) maakten de jaarlijkse verantwoording van het bestuur live mee in onze bridgezaal aan de Oranjelaan.

Mogelijk was de geringe opkomst het gevolg van de uitgebreide en zeer duidelijke toelichtingen die de leden eerder bij de aankondiging van de Algemene Ledenvergadering hebben ontvangen.

Met name de toelichting op bij het financiële agendapunt liet weinig te wensen over. Penningmeester Hans Mees had in zijn overzicht reeds de belangrijkste zaken gemeld en toegelicht. Voeg daarbij een fraai plusje als financieel resultaat over 2023, alweer ons 125ste jaar sinds de oprichting, dan zal duidelijk zijn dat er geen gemopper uit de zaal kwam. Sterker, vragen? Geen vragen! Het jaarverslag gaf een mooie weergave van een zeer geslaagd jubileumjaar met veel hoogtepunten.

In de ALV was onder meer aandacht voor de uitvoering van de AVG oftewel de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Door de AVG krijgen de mensen meer privacyrechten. Organisaties, en dus ook Sociëteit Amicitia, moeten hun systemen en processen hierop inrichten. De tijdgeest gaat niet voorbij aan onze Sociëteit. Ook de WBTR oftewel de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen en het onderhoud kwamen aan bod. Hoewel de ALV niet is 'geklokt', was na afloop de heersende mening dat de editie van 2024 de snelste ALV van Amicitia sinds vele jaren was. De strakke doch vriendelijke leiding van voorzitter Jacqueline Jurna, haar ALV-debuut, heeft daar wellicht een bijdrage aan geleverd, maar de wens om het glas te heffen – met heerlijke hapjes – op een volgende jaargang kan ook van invloed zijn geweest.

Bestuur werkt aan Zomeravondbridge

Het bestuur van Sociëteit Amicitia heeft ook deze jaargang weer het plan opgevat om tijdens de zomermaanden leden en niet-leden de gelegenheid te bieden om in ons clubgebouw te bridgen. Inmiddels staan de data vast: op de vrijdagavond van 5 juli tot en met 23 augustus.

Het bestuur is hard bezig om voor deze speelavonden het vrijwilligersbestand bijeen te sprokkelen. Inmiddels hebben alweer een aantal mensen zich bereid

verklaard om de handen uit de mouwen te steken, waarvoor dank. Denk bijvoorbeeld aan de vrijwilligers die de gegevens van de deelnemers voor aanvang van de bridgeavond invoeren in het Bridge-it programma en de medewerkers die achter de bar staan. Kortom, er zijn nog wat organisatorische drempeltjes maar de deelnemers kunnen alvast hun speelavonden in de agenda's markeren.

Zomeravondbridge gaat gepaard met een gezellig sfeertje maar wel serieus en dus volgens

de officiële regels en natuurlijk met leuke prijsjes voor de winnaars! Het is geen verplichting om aan alle speelavonden deel te nemen. Zomeravondbridge biedt de deelnemers een vrije inloop. U kunt dus gerust een zomervakantie gaan boeken en toch aan meerdere speelavonden deelnemen! Er worden 24 spellen (6x4) gespeeld. Van de deelnemers die vier keer of vaker meespelen wordt een ranking bijgehouden. De einduitslag wordt op de slotavond bekend gemaakt, waarna de prijsuitreiking volgt.

Consolidatiecursus voor 'beginners'

Wanneer maakt de kwalificatie van een 'beginnend' bridger plaats voor de omschrijving van een 'gevorderde' in deze denksport. De meningen zijn verdeeld, maar feit is dat, zoals iedere bridger weet, je nooit bent uitgeleerd. De groep die in het najaar van 2019, alweer bijna vijf jaar terug, zich voor de cursus meldde, mag zich toch eigenlijk geen beginner meer noemen. Maar de kwalificatie van 'gevorderde' is voor velen gevoelsmatig toch een tikkeltje te hoog gegrepen. Extra lessen zijn dus zeer welkom voor deze groep.

Henk Kuenen en Paul Koeslag, beiden van de lichting 2019, voelden dit sterke verlangen goed aan en besloten een cursus op maat samen te stellen. In korte tijd was de cursus volgeboekt!

De aandacht gaat in de vier lesochtenden – in de maanden maart en april – vooral uit naar het voorspel oftewel de biedingen. Met deze verdieping krijgen de cursisten niet alleen een opfriscursus maar wordt ook door docent Henk Kuenen meer

inzicht geboden in het biedproces. Wat bedoelt mijn partner? Overigens, een vraag die soms ook in het dagelijks leven speelt... Wat geeft de opponent met zijn bieding aan? We staan er vier lesdelen van 2,5 uur bij stil. En hopen tijdens de speelmiddagen en -avonden er ons voordeel mee te doen. Een prima initiatief van de 'beginners' Henk en Paul!

Feestelijke Paasdrive bij Amicitia (1)

Deze jaargang nam Sociëteit Amicitia het initiatief om een Paasdrive op de agenda te plaatsen. Met 18 bridgeparen, uiteraard goed voor 36 deelnemers, en na afloop een Indisch buffet, voor 33 fijnproevers, blijkt er dus best wel een behoefte onder de leden aan een feestelijke paasdrive. Uiteraard met mooie prijsjes, eitjes en hapjes. De Paasdrive is zeker voor herhaling vatbaar. Met dank aan de organisatie!

Feestelijke Paasdrive bij Amicitia (2)

Uiteraard hielden de verschillende bridgegroepen hun eigen Paasdrive in de aanloop naar het paasweekende. De opkomst bij Bridgeclub Vol Vertrouwen, thuis in Amicitia op de woensdagavond, was zelfs zo groot dat er sinds lange tijd weer met twee lijnen werd gespeeld. Helemaal normaal was het bij VV niet, toegegeven, want de Paasdrive stond de woensdag ná Pasen op de agenda. Kortom, VV had de primeur van een Na-Pasendrive... Hieronder twee foto's van het 'Paas' prijzenpakket van VV (links) en OHVZ (rechts).

Bridgeweekend 2024 op landgoed Avegoor in weekeinde van 27 t/m 29 september (1)

Sociëteit Amicitia heeft een zeer ervaren hotelinspecteur in huis, namelijk niemand minder dan onze eigen Marianne Bronsveld. Zij keerde enthousiast terug van haar bezoek in Gelderland aan het Landgoed Hotel Avegoor in de gemeente Ellecom, vlakbij Hanzestad Zutphen aan de IJssel. Een prima locatie voor de editie 2024 van het traditionele Bridgeweekend, zo luidt het deskundige oordeel van Marianne!

‘Zojuist bezoek gebracht aan Landgoed Avegoor Ellecom. Hotel ligt prachtig. Mooi restaurant en terras in de bossen. Zeer vriendelijke ontvangst. Mooie wandel - en fietsomgeving’, meldt een opgetogen Marianne Bronsveld aan het bestuur. Met een reistijd, vanaf Rijswijk, van 1 uur en 10 minuten is de afstand bovendien aardig binnen het redelijke gehouden.

Binnenkort ontvangt u van het secretariaat een bericht in uw e-mailbox waarin u wordt verzocht definitief aan te geven of u aan het Bridgeweekend 2024 in Ellecom van vrijdag 27 tot zondag 29 september wil deelnemen. Verder wordt u verzocht de betaling te doen. Deze editie belooft wederom een mooie en wellicht onvergetelijke aflevering te worden in de indrukwekkende serie van de Bridgeweekends. Vergeet dus niet te reageren en meld uw definitieve deelname snel. Zo kunnen we tijdig alle details plannen om uw verblijf zo aangenaam mogelijk te maken.

Bridgeweekend 2024 landgoed Avegoor (2)

Goed, u wilt natuurlijk graag nu al het een en ander weten over het hotel en de omgeving. Het karakteristieke hotel in Ellecom is uniek gelegen midden op de Veluwe en bevindt zich nabij Zutphen, een pareltje van de Veluwe, en het bruisende Arnhem. Voor een weekendje natuur en cultuur bent u hier zeker aan het juiste adres. Neem uw fiets mee! Een verblijf in het hotel is ook goed te combineren met een dagje Burgers' Zoo. Dichter bij huis sportief bezig zijn is mogelijk in het zwembad met sauna.

Het historische landgoed is een schitterende omgeving voor een heerlijk verblijf. Zo ligt het hotel tussen de prachtige natuurgebieden de IJsselvallei en de Veluwe waar u stuwwallen, beekdalen, bos en heide aantreft. Om de dag

compleet te maken schuift u aan in het sfeervolle restaurant. Hier kunt u terecht voor verrukkelijke gerechten die de chef-kok en zijn keukenbrigade voor u bereiden. Eerlijk eten en regionale producten staan hier centraal en dat proeft u!

Parketvloer is weer 'zo goed als nieuw'

Het zal u ongetwijfeld zijn opgevallen dat menig krasje of doffe plek als sneeuw voor de zon is verdwenen en de parketvloer weer volop glimt. U begrijpt dat deze metamorfose niet vanzelf gaat. Dankzij de inspanningen van Peter Laats en Ger Visser kan Sociëteit Amicitia weer pronken met een klassieke parketvloer die zo voortreffelijk bij ons clubgebouw past.

Onze klusmannen hebben in februari twee lange weekends, dus inclusief de vrijdag en maandag, alles uit de kast gehaald om de vloer weer een fraai aanzien te geven. Het moet gezegd, de heren

zijn daarin uitstekend geslaagd. Ons visgraatparket komt weer moeiteloos in aanmerking voor de kwalificatie 'zo goed als

nieuw' en daar mogen we best met z'n allen een tikkeltje trots op zijn. En dan te bedenken dat dit 'parketje' alweer zo'n dertig jaar in Sociëteit Amicitia ligt. Wie oog heeft voor ons unieke pand – qua architectuur behorend tot De Stijl – begrijpt dat hier een vloer met enige historische uitstraling thuishoort. Zeg maar, een vloer met karakter! En als die vloer kon praten...

Hoe dan ook, de klus is geklaard. Voor wie dit huzarenstuk thuis wil nadoen, hierbij nog even het recept. De parketvloer eerst zorgvuldig ontvetten. U mag geen plekje overslaan. Vervolgens licht schuren en het geheel voorzien van twee nieuwe laklagen. Bij de vorige behandelingen werd de oude laklaag pardoes totaal weggeschuurd inclusief parket. Het laagje hout is flink dun geworden en een zware schuurbeurt zou funest zijn. Om deze reden is de bestaande laag deze keer licht geschuurd. Het resultaat is zelfs voor onze deskundigen boven verwachting zeer geslaagd! De parketvloer kan weer met de nieuwe beschermlaag een tijdje vooruit.

Tuin weer een pareltje in Leeuwendaal

In een vorige Nieuwsbrief is reeds melding gemaakt van een stevige onderhoudsbeurt van de tuin. Uiteindelijk is besloten niet alleen te werken aan een vervanging en aanvulling van het plantenbestand. Ook de aarde is bewerkt waardoor onze planten zijn verzekerd van een vruchtbare ondergrond. Verder heeft het bestuur Hoveniersbedrijf Oltmans verzocht aandacht te besteden aan de bewatering van de tuin.

Al deze ingrepen kosten natuurlijk een aardig centje maar door de schenking van 1.250 euro van de gemeente Rijswijk ter gelegenheid van ons 125-jarig jubileum kon onze penningmeester Hans Mees zijn fiat geven aan deze investering. Het bestuur verwacht dat het aanzicht van Sociëteit Amicitia na de ingrepen aanzienlijk verbetert.

Inmiddels zijn de meeste werkzaamheden voltooid. De tuin ligt er weer fraai verzorgd bij. En nu maar hopen dat het zonnetje zich vaak laat zien. Naast de nieuwe rododendrons verwachten we dit jaar veel

van de mooie hortensia's (van de serie Endless Summer o.a. model 'The Bride') die Amicitia uit dank van de familie Goudsmid zijn geschonken voor onze gastvrijheid. Onze huisvesting stelden we namelijk in oktober 2023, beschikbaar voor deze familie die in

Leeuwendaal struikelstenen had geplaatst. Na de plaatsing kwamen nabestaanden en genodigden voor een kopje koffie en een moment van bezinning bijeen in Amicitia waar kleinzoon Simon Goudsmid in vogelvlucht maar ook met oog voor detail de historie van zijn familie in WO II met de aanwezigen deelde.

Struikelstenen voor de broers Breebaart (1)

Op de stoep voor het woonhuis aan de Oranjelaan 47, recht tegenover Sociëteit Amicitia, zijn op donderdag 11 april vier struikelstenen gelegd ter herinnering aan de broers Piet, Pim en Nol Breebaart en hun vriend Albert Kleijn. “Als verzetsstrijders tegen én als slachtoffers van het Duits nationalistische geweld”, zegt Pim Breebaart in Sociëteit Amicitia, waar vier generaties en genodigden, onder wie burgemeester Sahin, door Amicitia gastvrij werden ontvangen na de steenlegging.

“Maar het is evengoed óók een herinnering aan een vroegtijdig einde van jonge levens die in de periode 1918 tot 1944 kansrijk waren opgevoed en opgegroeid. Ze waren in goeden doen en konden zich redelijk wat permitteren”, vervolgt Pim Breebaart. “Op de vakantiefoto’s tussen 1935 en 1940 zagen wij, broers en zussen, jonge mannen met vrienden op stevige herenfietsen, vol bepakking, langs de kust van Normandië fietsen. Het plezier straalde er van af.” Piet was afgestudeerd ingenieur

elektrotechniek, Bram was klaar met zijn opleiding architectuur, Pim was inmiddels componist en organist en Nol, de jongste, was nog bezig met de opleiding elektrotechniek in Delft. “Wat is er toch veel verloren gegaan. Onze grootouders en ouders leefden wel verder maar met een groot trauma.”

Struikelstenen voor de broers Breebaart (2)

Vader Bram en de zonen Piet en Nol bouwen radio's en radiozenders, dat is hun expertise. Doorsluizen van nuttige informatie over Duitse jachtvliegtuigen op vliegveld Ypenburg ligt dan ook voor de hand. En zo ontstaat geleidelijk aan de vrij grote verzetsgroep Breebaart.

Pim Breebaart: "Je begint simpel en dan ontrolt het zich. Wie heeft hen gevraagd dynamiet klaar te leggen voor het opblazen van de Hoornbrug als dat noodzakelijk zou zijn? Daarvoor heb je

contacten nodig. En kennis van dynamiet. Dan is onderdak geven aan een onderduiker een kleine extra activiteit. En als dat lukt, geef je meer onderduikers ruimte in je huis en gebruik je de zolder van de Laan Hofrustkerk. Je moet zorgen voor voedsel en kleding. Gewapende overvallen op voedselbonnenkantoren is een manier om aan bonnen te komen. Daar heb je ook een snel vervoermiddel en wapens voor nodig, het kan precies het verschil maken tussen leven en dood."

De Breebaarts maken ook illegale blaadjes met verslagen van de berichtgeving van Radio Oranje en de BBC. Om aan wapens te komen pleegt de verzetsgroep enkele overvallen, onder meer op een Haagse nachtclub. "Onze grootouders en hun vier zonen moeten vanaf het begin geweten hebben hoe

gevaarlijk hun verzetsdaden waren. Ieder van hen zal vaak in bed hebben liggen woelen, denkend aan het gevaar dat zij allen lopen als ze gepakt zouden worden. Dat betaal je met je leven. En dát is gebeurd met Piet, Pim, Nol en Albert en de anderen die niet levend zijn terug gekomen", aldus Pim Breebaart (foto links).

Struikelstenen voor de broers Breebaart (3)

Op 12 december 1944 zwenkt even voor twee uur in de middag een grote Duitse vrachtauto de Oranjelaan in. Enkele ogenblikken later stormen SD'ers in uniform de woning van de Breebaarts binnen. "Het is ons duidelijk dat in het geval van deze razzia een verrader actief is, maar we weten niet wie", meldt Pim Breebaart in Sociëteit Amicitia. Op de bovenverdieping is op dat moment juist een vergadering van de verzetsgroep aan de gang. Er zijn wel 25 mensen bijeen. Ze worden in vrachtauto's afgevoerd naar de gevangenis in Scheveningen, het gevreesde Oranjehotel. Het aantal arrestanten loopt in de middag op tot meer dan veertig. Moeder Breebaart blijft alleen achter. Zij moet echter naar andere woonruimte omzien, omdat het huis in beslag is genomen. De buurtbewoners en uitgebreide vriendenkring zijn diep geschokt door wat er gebeurd is.

Vlak voor Kerstmis komt vader Breebaart vrij. Anderen volgen spoedig maar de gebroeders Breebaart blijven achter in het Oranjehotel (foto links: cel) waar hun de Einzelhaft oftewel eenzame opsluiting wacht. De broers worden in februari op transport naar Duitsland gezet. Bram weet als enige van het viertal de dans te ontspringen. Hij springt bij Deventer uit de trein. Dat is niet zonder gevaar, want in de taluds langs het spoor liggen mijnen. En Duitse bewakers schieten voortdurend langs de trein, juist om de springers angst aan te jagen. Bij Barneveld wordt Bram alsnog aangehouden en verkast naar Kamp Amersfoort. Hij staat op de nominatie voor een van de laatste transporten naar Duitsland, maar zijn trein zal niet meer vertrekken. Bram Breebaart, de enige overlevende van de vier broers en min of meer dus de stamvader van deze familietak, is na vijf weken Amersfoort een vrij man en keert terug naar Rijswijk.

Struikelstenen voor de broers Breebaart (4)

Piet, Pim en Nol Breebaart en Albert Kleijn van de Haagweg 12, lid van dezelfde verzetsgroep, keren na de oorlog niet terug. Met het einde van de Tweede Wereldoorlog in zicht komen zij toch nog om het leven. Piet Breebaart (26) raakt ernstig verzwakt, hij overlijdt aan een tyfuskwaal in The British General Hospital in Rotenburg op 26 mei 1945. Pim Breebaart (23) overlijdt op 15 april 1945 in kamp Ulzen, een bijkamp in de omgeving van het grotere kamp Neuengamme. Nol Breebaart is op 3 mei 1945 omgekomen aan boord van een van de schepen met duizenden gevangenen – op weg naar huis – uit het ontruimde kamp Neuengamme die op de Oostzee door de geallieerden pardoes tot zinken zijn gebracht. Een tragedie van een enorme omvang die nooit volledig is opgehelderd.

“Dit alles is een groot trauma voor onze ouders geweest in de decennia na de gebeurtenissen en door henzelf volstrekt onvoldoende erkend, maar ook onvoldoende erkend door ons, de kinderen. Dat is niet meer recht te zetten. Wij zijn blij met deze struikelstenen”, besluit Pim Breebaart, zoon van Bram Breebaart die als enige van de gebroeders Breebaart de oorlog overleefde.

De struikelsteen voor Albert Kleijn is op verzoek van zijn familie bij de struikelstenen van de gebroeders Breebaart geplaatst omdat Albert, een goede vriend van de broers, ook deel heeft uitgemaakt van de verzetsgroep en op 12 december 1944 bij de razzia is opgepakt.

Het echtpaar Breebaart uit de Oranjelaan met hun zoons Pim, Bram, Arnold en Piet. De foto dateert uit 1942.

Historische quiz in Sociëteit Amicitia

De aankondiging van een Historische Quiz over Rijswijk in het Nieuwsblad Rijswijk (voorheen Groot Rijswijk) blijkt in onze stad bepaald niet aan dovenmansoren besteed. Ruim dertig belangstellenden, onder wie enkele leden van Amicitia, melden zich zondag 17 maart rond 14.00 uur in Sociëteit Amicitia voor deelname aan de quiz die zelfs voor geboren en getogen Rijswijkers gerust als knap lastig mag worden omschreven. Het bestuur van Sociëteit Amicitia streeft ernaar – binnen de mogelijkheden van de gemeentelijke exploitatievergunning – met nevenactiviteiten bewoners uit Rijswijk en meer in het bijzonder de wijk Leeuwendaal te laten kennismaken met onze sfeervolle sociëteit.

Niemand minder dan ons eigen erelid Hans van Rossum, ondersteund door echtgenote Marianne aan de computer, vuurt liefst honderd uiteenlopende vragen op zijn publiek af. Na elke categorie, goed voor tien vragen

(100 vragen in totaal), geeft Hans met veel gevoel voor humor tekst en uitleg. Voor wie het niet weet, Hans is naast een zeer verdienstelijk bridger ook voorzitter van de Historische Vereniging Rijswijk. Dus aan kennis en soms ronduit pikante informatie over het verleden heeft het deze middag zeker niet ontbroken. Deelnemer Peter Roldaan wint de quiz, hij heeft liefst 59 vragen goed beantwoord.

Amicitia-lid Wessel Larive op vredesmissie in het regenwoud van Noord-Sumatra (1)

Een iconische foto uit de historie van Sociëteit Amicitia. Acht leden van de sociëteit laten zich in 1903 op de veranda van de uitspanning Kuijs Witsenburg vereeuwigen door een ons onbekende fotograaf. Sociëteit Amicitia huurt daar – op de hoek van de Haagweg en Herenstraat – een riante ruimte voor vermaak en verdieping. Het spreekt voor zich dat hier voornamelijk plaatselijke notabelen met succes de ballotage passeren.

Kortom, uw voorgangers als gewaardeerd lid van Sociëteit Amicitia zijn bepaald niet de minsten in het Rijswijkse maatschappelijke leven. De notaris, de wethouder, een directeur van een steenfabriek, het hoofd van een

gemeentelijke dienst, de huisarts, een architect, een geslaagde zakenman en een gepensioneerde of rentenier die van zijn fortuin geniet. Ze zijn hier 's middags en 's avonds te vinden, dan weer met een borrel, soms met een glas wijn, vaker met een biertje.

Hoe dan ook, wie zijn deze mannen? Wat hebben ze voor hun levensonderhoud gedaan en waar? Hebben ze ons, de leden anno 2024, nog iets nagelaten? Een anekdote, een boeiend levensverhaal, misschien een unieke gebeurtenis of een mooi pand aan de Herenstraat? Neem de persoon met de donkere hoed, uiterst rechts op de foto. We weten zijn naam: Wessel Johannes Larive (foto links), geboren te Utrecht 1 maart 1843, overleden te Rijswijk 19 januari 1909, gehuwd in 1875 met Sara Johanna Baak (geboren te Leiden, 1851-1913).

Amicitia-lid Wessel Larive op vredesmissie (2)

Wessel Johannes Larive is na zijn studie reeds op jonge leeftijd naar Nederlands-Indië vertrokken. Bekend is dat vooral jonge mannen, met een gevoel voor avontuur, in de Oost snel carrière kunnen maken. Wanneer Wessel in Batavia aankomt, wacht hem een loopbaan in de ambtenarij. Het voormalige Amicitia-lid zal ons in 1870 een indrukwekkend boekwerkje nalaten: 'Eenige aantekeningen, gehouden op een reisje naar en door de bovenstreken van Kota Pinang'.

De Nederlandse kolonie omvat uiteindelijk ongeveer 16.000 grote en kleinere eilanden, verspreid over een enorm gebied. Dat alles dient geregeerd en vraagt om een wijdverbreid netwerk van ambtenaren en ondernemers, gesteund door een groot militair vertoon. Wessel maakt promotie en weet zich snel op te werken tot controleur, Een soortgelijke functie vervulde een generatie eerder niemand minder dan Eduard Douwes Dekker (Multatuli: Max Havelaar).

Van Wessel Johannes Larive wordt verwacht dat hij toezicht houdt op de bezittingen van de staat in Noord-Sumatra. In deze tijd is Nederlands-Indië goed voor pakweg een derde van de Nederlandse staatsinkomsten. De controleur is niet alleen verantwoordelijk voor het beheer van de financiën maar moet er ook op toezien dat in 'zijn gebied' geen onrust heerst onder de plaatselijke bevolking, zowel onderling als tegen de staat gericht. In het plaatselijk bestuur zijn de taken van de controleur vergelijkbaar met de huidige functie van burgemeester.

De talentrijkste controleurs maken kans – na een rechtenstudie – op een vervolg als assistent-resident, resident en mogelijk zelfs gouverneur. Deze toplaag vormt samen met plaatselijke vorsten, sultans en radja's een stevig netwerk gebaseerd op wederzijds profijt. Zeg maar, leven en laten leven.

Wanneer een Indische regent een Hollandse resident of zelfs de gouverneur ontvangt loopt het duo vaak zelfs gearmd om de samenwerking en een (vermeend) wederzijds respect uit te stralen. Zolang de lokale bevolking maar vrijwillig of als slaaf (!) meewerkt aan de oogst in dit rijke land. Let op, de regenten waren om het gewin vaak niet te beroerd om de 'eigen' mensen uit te buiten.

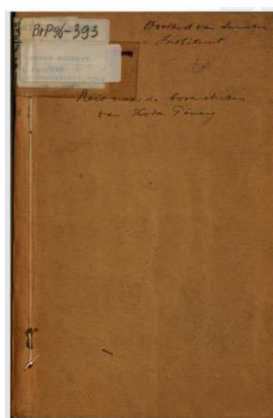

Amicitia-lid Wessel Larive op vredesmissie (3)

Terug naar Wessel Johannes Larive. We gaan anderhalve eeuw terug, naar het jaar 1870, Wessel is inmiddels 27 jaar en bevordert tot controleur. In Noord-Sumatra is het onrustig. Ons Amicitia-lid weet zich in zijn gebied bespaard van toestanden zoals die voorkomen in Atjeh. Aldaar poogt Nederland met een grote legermacht de orde te handhaven. Onze controleur moet evenwel op reis om in zijn eigen gebied onderlinge onrust onder de lokale bevolking te beteugelen.

Dit op nadrukkelijk verzoek van de sultan. Hij ziet Nederland en dus ook onze Wessel als een grote broer die hen beschermt. Kolonialisme is een geoliede machine, een heus systeem, inclusief uitbuiting, slavernij en strafexpedities, dat laatste vaak als middel tot intimidatie. Waarbij lokale machthebbers, zoals de vorsten en sultans, graag tegen de overheerser aanleunen voor bescherming én verdiensten.

Wessel maakte tijdens zijn fysiek intensieve tocht door het tropische regenwoud rond Kota Pinang aantekeningen. Hij geeft indrukken van het landschap weer, beschrijft de bevolking

EENIGE AANTEKENINGEN,

GEHOUDEN

OP EEN REISJE NAAR EN DOOR DE BOVENSTREKEN VAN KOTA PINANG.

Reeds sedert maanden heerschte eenige onrust en spanning onder de hoofden der bovenstreken, waarom ik, ook op aanzoek van den vorst van Kota Pinang, Sulthan Moestafa besloot, mij naar die streken te begeven, ten einde te trachten hoofden en bevolking weder tot eene gewenschte rust te brengen.

en hun gewoonten, de plaats van de vrouw, de strijd tegen het heersende pokkenvirus, de rechtspraak, de kampongs, de conditie van de plantages die tot mogelijk tot meer verdiensten kunnen leiden. Bijgeloof en de opkomende islam krijgen aandacht. Ook laat hij zien dat de Hollander vaak feestelijk – met uitgebreide maaltijden – wordt ontvangen. In zijn aantekeningen ten aanzien van de vredesmissie etaleert

Wessel veel inzicht in en kennis van de onderlinge verhoudingen bij de Indische bevolking. In het overleg toont hij zich een heuse diplomaat. Zijn notities onder de titel 'Eenige aantekeningen, gehouden op een reisje naar en door de bovenstreken van Kota Pinang' zijn in 1872 voor het eerst gepubliceerd en kregen ook aandacht in Engeland en Duitsland.

Hier vernam ik voor het eerst, dat de onrust dezer streken niet zoo direct tegen dan J. d. P. was gerigt, die hun toch wel niet zou komen beoorlogen, maar dat de verschillende hoofden zelve onderling kwesties hadden.

Bij het beraadslagen ging het vrij onstuimig toe en het hoofd der kampong Ajer Gambir, Maharadja Togô, die nog al op de anderen scheen te influenceren, had het hoogste woord. Men verklaarde bereid te zijn oorlog te voeren, en ook te zullen beginnen, zoo men geen gehoor gaf aan hunne billijke wenschen om gehandhaafd te worden in hunne regten en beslissing hunner geschillen.

Na hen wat te hebben laten uitrazen, stelde ik voor, dat de hoofden naar Kala Panei zouden afkomen om de zaken te bespreken; de tijd, waarover ik te beschikken had, was te beperkt om lang uit te stellen, waarom ik verzocht spoedig aan mijnen wensch gevolg te geven. Na eenig over en weêr praten en na belofte, dat hun onder mijne bescherming geen leed te Kala Panei zou weder-varen, toonde men zich bereid mede te gaan.

De voornaamste reden hunner onderlinge ontevredenheid ligt in het aftrogchelen en verhuizen van familie's. Ik vroeg en verkreeg de belofte, dat men niet tot dadelijkheden zou overgaan, maar vóór alles de beslissing te Kala Panei zou afwachten.

Het zou te betreuren zijn, zoo in deze streken, die, hoewel langzaam, in bloei toenemen, wederom de oorlog zijnen verderfelijken fakkel liet schijnen. De geheele bevolking zou gaarne zien, dat het Gouvernement zich wat meer met de zaken inliet. Zij zijn overtuigd van ons verstandig, regtmatig en billijk bestuur, waarvan zij de bewijzen zien in de nabij gelegen landen der Westkust.

Amicitia-lid Wessel Larive op vredesmissie (4)

Het verhaal van Wessel Johannes Larive eindigt hier niet. Op pagina 3 van de Leydse Courant, 13 februari 1874, valt het volgende te lezen: Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den controleur bij het binnenlandsbestuur op de bezittingen buiten Java en Madura W.J. Larive. Onze hoofdpersoon heeft vermoedelijk een aanval van het pokkenvirus weerstaan. Hij keert terug naar Nederland, naar Leiden om precies te zijn. Daar krijgt Amor vat op de inmiddels 31-jarige Larive. In 1875 treedt Wessel in het huwelijk met de 24 jarige Sara Johanna Baak uit Leiden. Ze besluiten naar Nederlands-Indië terug te keren.

Hierbij even de kanttekening dat Wessel zijn levensgeluk vindt bij een jongedame van Nederlandse afkomst. Indien hij als vrijgezel terugkeert naar Nederlands-Indië, dan is de kans groot dat Wessel een vrouw van hogere Indische afkomst trouwt. Want veel hoger opgeleide Hollanders vinden in de koloniën de vrouw van hun dromen, doorgaans van enige stand. Sterker, onze mannen wordt destijds zelfs vaak een vrouw aangeboden. Uiteindelijk is ook uw redacteur een verre nazaat van deze traditie. Lager opgeleide jongemannen treffen vaak in de kampongs de liefde van hun leven.

De pasgetrouwden Wessel en Sara vestigen zich na het huwelijk op Sumatra. Ze krijgen drie kinderen: Louis Wessel Johannes Larive, geboren op 18 augustus 1877 in Telokbetong op Sumatra, Joan Gerard, geboren op 30 april 1879 te Soepajang en Hendrikus Stefanus Larive, geboren op Sumatra 12 mei 1885. Het is niet duidelijk wanneer Wessel en zijn vrouw voor de definitieve thuisreis kiezen. Wessel woont met Sara aan de Leeuwendaallaan en bezit panden aan de Emmastraat en Willemstraat. In 1909 sterft Wessel en krijgt hij een graf (nr. 21) achter de Hervormde Kerk aan de Herenstraat. In 1913 krijgt hij in het familiegraf (foto links, Ruud Poortier) gezelschap van zijn echtgenote, zoon Hendrikus Stefanus volgt in 1946.

Amicitia-lid Wessel Larive op vredesmissie (5)

Zoonlief Joan Gerard Larive (foto) treedt in zijn voetsporen en wordt in 1912 controleur bij het binnenlands bestuur aan de oostkust van Sumatra. Op 17 maart 1913 trouwt de 33-jarige Joan Gerard in Den Haag met Stefanie Josephine Theodora Maier (20 jaar). Het echtpaar vertrekt naar Oost-Indië – een flinke bootreis – waar Joan Gerard net als zijn vader de functie van controleur heeft. Maar J.G. is ambitieus. De Nieuwe Leidsche Courant van 1 augustus 1927 meldt: de heer J.G. Larive, assistent resident ter beschikking, is benoemd tot resident van de Westerafdeling van Borneo. Hij zal deze functie tot 30 april 1930 vervullen.

Joan Gerard krijgt vervolgens van 2 mei 1930 tot 3 juli 1931 de functie van gouverneur van de Molukken toebedeeld. Om onduidelijke redenen dient Joan Gerard Larive in 1934 bij de Gouverneur-Generaal het verzoek in zijn achternaam te wijzigen in Joan Gerard de la Rive. In het Nationaal Archief, afdeling Commissariaat Indische Zaken, wordt hiervan melding gedaan: Verzoek van J.G. Larive, gewezen gouverneur van de Molukken om hem en zijn wettige nakomelingen te vergunnen hun geslachtsnaam Larive te veranderen in de la Rive. Of onze Wessel het met dit bijzondere verzoek eens zou zijn, zullen we nooit weten...

Zijn boekwerkje 'Eenige aantekeningen, gehouden op een reisje naar en door de bovenstreken van Kota Pinang' is opgenomen in een bundel, vermoedelijk op initiatief van het Koninklijk Instituut van de Tropen. Zijn notities – goed voor ruim veertig pagina's – hebben anno 2024 ook een plekje gekregen in de wereldwijde gratis toegankelijke bibliotheek van Google: Google.Books.

Leden van Amicitia ontvangen het lezenswaardige boekwerkje gratis digitaal in PDF-bestand (2,87 MB) samen met de Nieuwsbrief.

Amicitia Bridgekalender van 2024 (1)

Europese Verkiezingen: geen bridge in Sociëteit Amicitia op 5 en 6 juni

Sociëteit Amicitia heeft op verzoek van de gemeente Rijswijk haar ruimte beschikbaar gesteld als stemlokaal voor de Europese Verkiezingen. Voor de inrichting én de verkiezingsdag is er derhalve geen bridge op woensdag 5 en donderdag 6 juni. Op woensdag worden de stemhokjes en de bussen voor de stemformulieren geplaatst. De vloer wordt beschermd met platen om krassen op het parket te voorkomen. Op donderdag is het stemlokaal van 's morgens 07.30 uur tot 's avonds 21.00 uur geopend.

Zomeravondbridge met vrije inloop, van 5 juli tot en met 23 augustus

De Zomeravondbridge – met de bekende vrije inloop – start deze jaargang op vrijdag 5 juli en de laatste speelavond is vrijdag 23 augustus, we tellen dus maar liefst acht speelavonden. Zowel leden – als niet-leden zijn van harte welkom, deelname kost € 2,50 voor niet-leden, eigen leden doen gratis mee. Er zijn weer mooie prijsjes!

Amicitia Bridgekalender van 2024 (2)

Tuinenbridge op zondag 1 september

De Tuinenbridge staat gepland in de agenda op zondag 1 september. En uiteraard hopen we dan weer gebruik te maken van tuinen en eventuele balkons via een loop- en een fietsroute. Peter Laats gaat dat allemaal weer mooi plannen met zijn prachtige route kaartjes van Rijswijk! Dus: indien u erover denkt **om uw tuin of balkon ter beschikking te stellen, meldt dat aan Marianne van Rossum:**

vanrossum.elfferich@ziggo.nl. Mocht u uw familie of omgeving nog een handige kleinzoon/kleindochter of buurmeisje/jongen vertoeven, die barhulp zou willen zijn, meldt ook dat even aan Marianne. Heeft u nog vragen over wat het inhoudt om uw tuin/balkon ter beschikking te stellen? Ook daarover kan Marianne u informeren. De officiële aanmeldingsbrief voor deelname aan de Tuinenbridge komt later.

Bridgeweekend Hotel Landgoed Avegoor in Ellecom, vrijdag 27 t/m zondag 29 september

Bridgeweekend staat ook deze jaargang weer op de agenda, van vrijdag 27 tot en met zondag 29 september om precies te zijn. De vrijdag- en zaterdagavond zijn gereserveerd voor de bridgedrive, met mooie prijsjes en natuurlijke de eeuwige roem! De zaterdagmiddag en zondag, na het uitchecken, lenen zich prima voor een kijkje in de omgeving: Arnhem en Zutphen liggen vlakbij. En de IJsselvallei en Veluwe zijn beide een aantrekkelijk fiets- en wandelgebied. **U ontvangt binnenkort een e-mailbericht voor de definitieve aanmelding en betaling.**

Colofon

Redactie: Ralph Julsing

E-mailadres: rjulsing@casema.nl

Tel.: 06-40758524

Heeft u een bericht, een aankondiging of gewoon iets leuks dat u graag wilt delen met de leden van Sociëteit Amicitia, dan kunt u uw bijdrage - het liefst met een foto - naar bovenstaand e-mailadres zenden. Even bellen mag natuurlijk ook. Elke bijdrage voor uw Nieuwsbrief is meer dan welkom.

Vragen, berichten of mededelingen voor het bestuur kunt u natuurlijk richten tot het secretariaat via de website: <https://amicitia-rijswijk.nl/contact>.

Ook kunt u direct een bericht sturen naar e-mailadres: info@amicitia-rijswijk.nl

